

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Mvndvs Et Mvndi Partes, Divinæ Bonitatis Ac Ivstitiæ
Præcones**

Stengel, Georg

Ingolstadt, 1645

§. 2. Terram malam multis vtilem & gratam, bonam noxiam fuisse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52365)

nihil sponte prouenire. Denique omnem
messis spem sudoribus irrigandam. Nimi-
rum omnis querela, aut impatiens est, aut
stuporata. Stupidæ enim mentis est, omnia
ab vno loco exigere. Alibi Ceres, alibi Bac-
chus; alibi panis, vinum alibi quærendum
est. Neq; spicas de vinea vellere, neque vbi
seminatum est triticeum, racemationem,
facere oportet. *Numquid colligunt de spinis*
vnas, aut de tribulis ficus? Alia alibi felicius
proueniunt, vt commercijs sit locus, &
caussa humanæ societatis. Nemo foris e-
meret, si omnia domi nascerentur. Et, vt
videas, omnia prodesse, ipsa etiam saxa a-
liunde aduehuntur. Tu alteri pannum mit-
tis, vt corpus vestiatur; alter tibi columnas
mittit, quibus domum fulcias. Sic tibi la-
na, illi lapides, immò vtraque vtrique pro-
sunt. Rusticus è pago lac & butyrum fert
in urbem; ex vrbe refert instrumenta agri-
culture. Vtiliter igitur aliquid deest in vno
loco, vt id, quod superest, ad alterum locum
exportet, & amicitiam gignat necessitas
commeandi.

§. II.

*Terram malam multis utilem & gratam; bo-
nam noxiam fuisse.*

Gg 3

At

Matth. 7.
16.

At hæc sudore constant? & vt dicitur, dij omnia laboribus vendunt? Hoc primus noster parens nobis meruit, cui dictum est;

Gen. 3. 17. *Maledicta terra in opere tuo: in laboribus comedes ex ea, cunctis diebus vitæ tuæ. Spinas & tribulos germinabit tibi, & comedes herbas terræ. In sudore vultus tui vesceris pane.* Culpam sequitur pœna. Sed pœna utilis, quia labore parta vitam sustentant; immo & pœna leuis, quia multis labor est iucundus, cùm ignauia naturæ aduersetur; & homini nihil tristius sit, quàm otio torpere. *Homo enim nascitur ad laborem, sicut avis ad volatum.* Quia igitur, vt S. Hieronymus ait, *Nihil sine magno labore vita dedit mortalibus,* & hoc ipsum homini natura suaue, vtique facit, & deses cibo indignus censetur, iuxta illud: *Si quis non velit operari, nec manducet,* non solum mirandum non est, si non sint vbiq; Elysijs campi, aut Thessalica Tempe, sed etiam inter diuinæ prouidentiae beneficia numerari potest, si quibusdam Deus sterilitate loci offert occasionem laborandi. Quin & plurimi Sanctorum deliberatis consilijs, loca aspera, atque inculta elegerunt; vt ibi virtus tantò securius regnaret; vbi nec terra, nec homines possent luxuriare.

S. Hieronym. ep. 13. ad Paulinum.

2. Thes. Gal. 3. 10.

riare. Sic vixerunt illi, quibus dignus non erat *Hebr. 11.*
mundus, in solitudinibus errantes, in montibus, 38.

& speluncis, & cauerunt terra. Sic in Ægypto
 deserta loca coluerunt discipuli S. Marci
 Euangelistæ. Sic eorum posterii & imita-
 tores Eremitæ. Sic S. Bruno ab Vgone E-
 piscopo Gratianopolitano montes totius
 Diocesis asperrimos, quos Carthusianos
 appellant, impetrauit habitandos. Nimirum
 ad sidera serio tendentibus aspera in vias
 vertuntur. Quemadmodum etiam ad Tar-
 tara currentibus via expeditior est, per
 pascua pingua. Plerumque enim ubi magna
 rerum, ibi non parua scelerum est abundan-
 tia. *Hinc felix illa Campania, ait Plinius, ab* *Plin. li. 3.*
hoc sinu incipiunt vitiferi colles, & temulentia *cap. 5.*

nobilis, succo, per omnes terras, inclyto, atque
ut veteres dixerent, summum Liberi patris cum
Cerere certamen. Quid in ista tam beata
 regione creuit? Lolium. Vt enim felicitatis
 comes solet esse superbia, ita ausa est Ca-
 pua cum Campania de principatu certare;
 adeo ut Campana arrogantia in prouerbiu
 venerit; & ex intoleranda ferocia, teste
 Tullio, ad inertissimum ac desidiosissimum *Cic. in*
 ortu perducta sit. Nam, neruis urbis om- *orat. pro*
 nibus exectis, urbs ipsa soluta ac delicijs *Rullo.*

Gg 4 debili-

Cic. in
orat. ad
senat.
post redi-
rum.

debilitata est. *Qui locus, ut ait idem, alic*
loco, propter ubertatem agrorum, abundan-
tiamq; rerum omnium. superbiam & creduli-
tatem genuisse dicitur. Immo luxuries Anni-
balem ipsum Capuæ corrupit, & exercitū
illius effeminavit. Adeo quem non potuit
ferrum emollire, quem nulla vis telorum
frangere, nec fortissimus hostis quiuit fa-
tigare, succubuit amœnitate terræ supe-
ratus. Quamobrem prouide olim monuit

Deuter. 8.
11.

legislator ille: *Obserua, & caue, ne quando*
obliuiscaris Domini Dei tui, & negligas man-
data eius atque iudicia, & ceremonias, quas
ego præcipio tibi hodie: ne postquam comederis,
& satiatus fueris, domos pulchras edificaueris,
& habitaueris in eis, habuerisq; arma bouum,
& ouium greges, argenti & auri copiam, eleue-
tur cor tuum, & non reminiscaris Domini
Dei tui. Itaq; adeo inter mala non est nu-
meranda mala terra, ut etiam beneficium;
& terra fœcunditate nobilis, præcipitium
virtutis esse possit, inducereque in Dei
obliuionem.

§. III.

Bonos è mala terra bonam; malos etiam
bona malam facere.

Quanquam nec illud mihi propositum
est,